

Briuselis, 2026 m. birželio 9 d.
(OR. en)

10208/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0419(COD)

LIMITE

ECOFIN 782
FISC 212
UD 168
ENV 674
CLIMA 305
CODEC 1102
EIB
ECB

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Tarybai
Dalykas:	Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/956, kiek tai susiję su taikymo srities išplėtimu tolesnių grandžių prekėms ir kovos su apėjimu priemoneis, projektas – Bendras požiūris

I. ĮVADAS

1. Kaip paskelbta komunikatuose „Švarios pramonės kursas“¹ ir „Plieno ir metalų veiksmų planas“², 2025 m. gruodžio 17 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo dėl taikymo srities išplėtimo įtraukiant tolesnių grandžių prekes ir dėl kovos su apėjimu priemonių iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/956³.

¹ Dok. ST 6515/25.

² Dok. ST 7288/25.

³ Dok. ST 16973/25 + ADD 1–6.

2. Pagrindiniai šio Komisijos pasiūlymo, kuriuo siekiama iš dalies pakeisti 2023 m. gegužės 10 d. Reglamentą (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas⁴, (toliau – PADKM reglamentas), tikslai yra šie:
- a) išplėsti PADKM taikymo sritį, kad būtų sumažinta anglies dioksido nutekėjimo rizika, susijusi su produktais tolesnėje vertės grandinės dalyje (tolesnių grandžių produktais), kurių sudėtyje yra plieno ir aliuminio produktų, kurie šiuo metu patenka į PADKM taikymo sritį;
 - b) nustatyti keletą kovos su apėjimu priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią PADKM pareigų vengimui;
 - c) patobulinti išmetamo ŠESD kiekio priskyrimo elektros energijai technines taisykles, siekiant skatinti elektros energijos importo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą.
3. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė nuomonę dėl šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto 2026 m. kovo 19 d.⁵ Europos Parlamentas ir Europos regionų komitetas nuomonių dar nepateikė.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

4. 2025 m. liepos 9 d. Nuolatinis atstovų komitetas vėl įsteigė Pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo *ad hoc* darbo grupę (PADKM *ad hoc* darbo grupė) ir su derybomis dėl šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto susijęs parengiamasis darbas patenka į jo įgaliojimų sritį.
5. Pirmininkaujantis Kipras teikė pirmenybę su šiuo dokumentu susijusiam darbui ir paprašė valstybių narių užbaigti būtiną parengiamąjį darbą laiku iki 2026 m. birželio mėn. įvyksiančio Tarybos (ECOFIN) posėdžio.

⁴ OL L 130, 2023 5 16, p. 52–104. Iš dalies pakeistas (supaprastintas) Reglamentu (ES) 2025/2083 (OL L, 2025/2083, 2025 10 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj>).

⁵ Dok. ST 7828/26.

6. 2026 m. birželio 3 d. Nuolatinųjų atstovų komiteto posėdyje didelė delegacijų dauguma galėjo pritarti pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniam tekstui, tačiau paramos būtina kvalifikuota balsų dauguma pasiekti dar nepavyko.
7. Šiame etape dar reikia išspręsti tris pagrindinius klausimus (išdėstyti šio pranešimo III dalyje), kad būtų gauti įgaliojimai vesti derybas su Europos Parlamentu dėl šio dokumento.
8. Be to, siekdama išspręsti kitus likusius susirūpinimą keliančius klausimus, pirmininkaujanti valstybė narė pakoregavo 22 straipsnio 2 dalį, kurioje dabar paaiškinama, kad 2027 m. PADKM deklaratantai taip pat gali remtis faktiniais būdingojo išmetamo ŠESD kiekio duomenimis, kol bus atliktas patikrinimas prieš pateikiant jų deklaraciją.
9. Naujausias pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinis tekstas, kuriame atspindėtas šis pakeitimas, išdėstytas dok. ST 10209/26.

III. PAGRINDINIAI KLAUSIMAI

a) PADKM taikymo srities išplėtimas viršijant tai, kas numatyta Komisijos pasiūlyme (KN kodų sąrašas, PADKM reglamento I priedo pakeitimai)

10. Šiuo metu PADKM reglamentas taikomas tik jo I priede išvardytoms prekėms, kurios yra pagrindinės medžiagos (aliuminiui, cementui, elektros energijai, trąšoms, vandeniliui ir geležiai bei plienui). Šios pagrindinės medžiagos dažnai naudojamos kaip tarpinės žaliavos gaminant prekes tolesnėje vertės grandinėje (tolesnių grandžių produktus). Siekdama išsaugoti PADKM tikslų veiksmingumą, Komisija siūlo išplėsti PADKM reglamento taikymo sritį įtraukiant 180 tolesnių grandžių prekių (produktų, kuriems priskiriami konkretūs KN⁶ kodai) sąrašą.

⁶ Kombinuotoji nomenklatūra – 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).

11. Prie šio pasiūlymo pridedamame aiškinamajame memorandume Komisija pažymėjo, kad šios prekės buvo atrinktos „naudojant veiksmingumo ir proporcingumo rodiklių rinkinį, įskaitant bendrą kiekvieno KN kodo produktų su gamyba ir importu susijusį išmetamą ŠESD kiekį ir rodiklį, pagal kurį nustatomos medžiagos, iš kurių susideda tolesnių grandžių produktai. [...] Be to, buvo naudojami rodikliai siekiant užtikrinti, kad atrenkant prekes taip pat būtų atsižvelgiama į tiekimo grandinių sudėtingumą. Tuo remiantis, pasiūlymu PADKM taikymo sritis išplečiama į ją įtraukiant atrinktus tolesnių grandžių produktus, kurių sudėtyje yra daug plieno ir aliuminio, taip, kad būtų kuo labiau padidinta nauda aplinkai, įtraukiant papildomą išmetamo ŠESD kiekį, kartu kuo labiau apribojant importuotojams ir trečiųjų valstybių veiklos vykdytojams tenkančią administracinę naštą ir sudėtingumą.“
12. Vykstant diskusijoms Nuolatinų atstovų komitete ir PADKM *ad hoc* darbo grupėje paaikškėjo, kad visos delegacijos pritaria principui, kad prekės (KN kodai), kurios turi būti įtrauktos į PADKM taikymo sritį, turėtų būti atrenkamos vadovaujantis objektyviais kriterijais.
13. Atsižvelgiant į šių diskusijų rezultatus, Komisijos pasiūlymo taikymo srities išplėtimui (pakeitimui) pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniame tekste taikomi šie kriterijai:
- a) atrenkant prekes, kurioms Komisijos pasiūlyme priskiriami tie patys 6 skaitmenų (SS subpozicijos) KN kodai ir kurios atitinka pakeičiamumo ir papildomumo principą, taip pat pridedant kodus, atitinkančius visas ribines vertes, kuriomis grindžiamas Komisijos pasiūlymas;
 - b) atrenkant prekes, kurioms Komisijos pasiūlyme priskiriami tie patys 4 skaitmenų (SS pozicijos) KN kodai, nustatant išmetamo ŠESD kiekio ribinę vertę (apima tik prekes, kurių išmetamas ŠESD kiekis yra 50 Kt ar daugiau CO₂e vienai prekių tonai);

- c) pritaikius pirmiau nurodytus kriterijus, atrenkami papildomi kodai (ir kai kurie kodai iš Komisijos pasiūlymo išbraukiami), atsižvelgiant į išmetamą ŠESD kiekį, galimybes prekiauti, reikšmingumą, tiekimo ir vertės grandinių ypatumus, apėjimo ar pakeičiamumo riziką, siekiant išlaikyti PADKM nuoseklumą ir veiksmingumą, kartu užtikrinant suderinamumą su kitomis ES politikos sritimis, pavyzdžiui, visuomenės sveikatos apsauga, ir išsaugant ES klimato srities užmojus.
14. Taikant pirmiau nurodytus kriterijus pateikiami atrinkti KN kodai, kurie išdėstyti kaip kompromisinio teksto I priede pateikto KN kodų sąrašo pakeitimas.⁷
15. Šių papildomų KN kodų pasirinkimas jau buvo aptartas birželio 3 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje, kuriame kai kurios delegacijos paragino dar labiau išplėsti KN kodų sąrašą, o kitos pageidavo laikytis atsargesnio požiūrio, kad toks išplėtimas, jeigu jis būtų atliktas, būtų kuo artimesnis Komisijos pasiūlymui. Vis dėlto didelė dauguma delegacijų galėjo pritarti pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniam pasiūlymui, o kai kurios valstybės narės nurodė negalinčios pritarti platesnio užmojo taikymo srities išplėtimui, nei pasiūlė pirmininkaujanti valstybė narė.
16. Svarbu pažymėti, kad į kompromisinį tekstą taip pat įtrauktas PADKM reglamento 30 straipsnio 3 dalies pakeitimas, kuriuo nustatoma tolesnių grandžių produktų, kuriuos būtų galima rekomenduoti įtraukti į PADKM taikymo sritį, metinė peržiūra.

⁷ Žr. 1 pastabą ir 2 pastabą dok. ST 10209/26 I priedo pabaigoje (81 ir 108 puslapiai).

17. Remdamasi šiomis pastabomis, pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad bet kokie tolesni kompromisinio teksto pakeitimai šiuo klausimu (bet koks tolesnis KN kodų sąrašo išplėtimas ar sutrumpinimas) sumažintų dabartinį pritarimo kompromisiniam tekstui lygį. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad siekiant kompromiso šis sprendimas turėtų būti priimtinas delegacijoms, kaip pradinė Tarybos pozicija būsimose derybose su Europos Parlamentu.
18. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat norėtų pabrėžti, kad KN kodų sąrašas ir jų atrankos kriterijai turėtų būti laikomi „lanksčiu“ įgaliojimu, nes jis turi būti nuolat stebimas ir patikslinamas remiantis atitinkamais duomenų ir kitos informacijos atnaujinimais, kol teisėkūros institucijos pasieks galutinį susitarimą dėl šio dokumento.
- b) *Įgaliojimai Komisijai laikinai pašalinti tam tikras prekes iš PADKM taikymo srities (27a straipsnis)***
19. Komisija pasiūlė papildyti PADKM reglamentą 27a straipsniu, kuriuo Komisijai būtų suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais tam tikros prekės būtų pašalinamos iš PADKM taikymo srities, jei atsirastų rimtų ir nenumatytų aplinkybių, dėl kurių būtų daroma didelė žala Sąjungos vidaus rinkai. Pagal Komisijos pasiūlymą toks pašalinimas būtų laikinas ir truktų tol, kol neišnyktų tos rimtos ir nenumatytos aplinkybės.

20. Dauguma delegacijų prieštaravo tam, kad Komisijai būtų suteikti tokie platūs įgaliojimai (visų pirma dėl rizikos, kad gali kilti pavojus PADKM veiksmingumui, ir netikslios įgaliojimų aprėpties). Tačiau kelios delegacijos mano, kad 27a straipsnis yra neatsiejama bendro kompromiso dalis.
21. Siekdama suderinti valstybių narių pozicijas ir išspręsti joms rūpimus atitinkamus politinius ir teisinius klausimus, pirmininkaujanti valstybė narė ėmėsi veiksmų, kad 27a straipsnis būtų aiškesnis bei išsamesnis ir kad jame būtų tiksliai apibrėžtas Komisijai suteiktų įgaliojimų mechanizmas ir ribos.
22. Birželio 3 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje didžioji dauguma valstybių narių galėtų pritarti pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniam šio straipsnio tekstui, kuriame dabar numatyta, kad Komisija gali inicijuoti laikino konkrečių prekių neįtraukimo į PADKM procedūrą įgyvendinimo aktą, kurį ji gali priimti laikydamasi labai griežtų sąlygų.
23. Tačiau kai kurios delegacijos laikėsi nuomonės, kad kriterijai, kuriais remdamasi Komisija gali imtis iniciatyvos priimti įgyvendinimo aktą, yra pernelyg ribojantys (27 straipsnio 3a dalis):
- a) ilgalaikis kainų didėjimas (neatsižvelgiant į PADKM finansinį įsipareigojimą), kai vidutinė prekės, nuo kurios importo ES yra priklausoma, importo kaina, išreikšta palyginamosiomis kainomis, padidėjo daugiau kaip 50 %, palyginti su vidutine tos pačios PADKM prekės importo kaina per ankstesnius dešimt metų;
 - b) kad kainų didėjimas būtų ilgalaikis, jis turėtų išsilaikyti ne trumpiau kaip šešis mėnesius.

24. Remdamasi iki šiol vykusiomis diskusijomis ir tolesniais dvišaliais pasitarimais, pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad tolesnis šių kriterijų tikslinimas arba bet kokie kiti 27a straipsnio teksto pakeitimai galėtų sumažinti esamą pritarimo bendram kompromisui lygį.
25. Nors šiame kontekste kelios delegacijos minėjo didėjančias trąšų kainas, pirmininkaujanti valstybė narė pažymi, kad neseniai paskelbtame Komisijos komunikate „Trąšų veiksmų planas: partnerystė prieinamumui, įperkamumui ir strateginiam savarankiškumui ES gaminamų trąšų srityje užtikrinti“⁸, paskelbtame 2026 m. gegužės 19 d., Komisija nurodo, kad:
- a) *„Komisija toliau tobulins [PADKM], be kita ko, bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ir Taryba dėl savo pasiūlymų, kuriais siekiama kovoti su galima PADKM apėjimo rizika, kad juo taip pat būtų veiksmingai remiamas ES trąšų sektorius ir taip mažinama viso ES žemės ūkio sektoriaus priklausomybė nuo importo“*, ir
 - b) *„[t]aip pat reikia tvirtesnės faktinių duomenų apie trąšų reglamentavimo sistemos poveikį ūkininkams bazės. Todėl Komisija atliks išsamų vertinimą, kaip su PADKM ir ATLPS susijusios išlaidos perkeliamos į trąšų kainas, kurias moka ūkininkai, ir galiausiai į maisto kainas. Tai apskritai pagerins faktinių duomenų apie ūkio lygmens kainų pokyčius bazę.“*
26. Atsižvelgdama į tai, pirmininkaujanti valstybė narė siūlo, kad delegacijos pritarėtų dabartinei 27a straipsnio redakcijai, kaip Tarybos derybų įgaliojimų daliai ir pagrindui deryboms su Europos Parlamentu.

⁸ Dok. ST 9437/26.

c) *Atokiausi regionai: nuostatos dėl PADKM pareigų netaikymo (galima nauja PADKM reglamento 2 straipsnio 13 dalis)*

27. Nuo derybų dėl šio dokumento Taryboje pradžios viena valstybė narė toliau prašo, kad PADKM reglamentas būtų papildytas konkrečiomis nuostatomis (nauja 2 straipsnio 13 dalis), pagal kurias tam tikroms į atokiausius regionus importuojamoms ir tik vietos vartojimui skirtoms statybinėms medžiagoms⁹ (arba cemento produktų grupėms priskiriamoms prekėms) dėl PADKM reglamento atsirandantys finansiniai padariniai galėtų būti laikinai netaikomi.
28. Šis klausimas taip pat buvo iškeltas 2026 m. kovo mėn. ECOFIN tarybos posėdyje¹⁰. Šis prašymas grindžiamas argumentu, kad kai kurie atokiausi regionai, atsižvelgiant į jų atstumą nuo žemyninės ES teritorijos, yra ypač priklausomi nuo importo ir daugeliu atvejų neturi jokių tinkamų būdų tiekimo šaltinius pakeisti ekologiškesnėmis alternatyvomis. Taigi, teigiama, kad tokiais atvejais PADKM poveikis gali būti neproporcingas dėl didesnių išlaidų, ypač statybinių medžiagų atveju. Taip pat teigiama, kad tikslingos išimties mechanizmo poveikis aplinkai būtų nereikšmingas ir kad sukčiavimo riziką galima sumažinti taikant tinkamą kontrolę ir apsaugos priemones.
29. Tačiau šiam prašymui kol kas nepakankamai pritaria kitos valstybės narės. Pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai yra susiję su poreikiu išsaugoti PADKM nuoseklumą bei veiksmingumą ir didesne sukčiavimo rizika; šie klausimai gali nusverti bet kokią galimą tokios išimties naudą.

⁹ Reglamento (ES) 2024/3110 VII priede išvardytos medžiagos (nepažymėtos CE ženklu).

¹⁰ Dok. ST 7055/26.

30. Pirmininkaujanti valstybė narė pažymi, kad Komisija nuolat dirba prie su atokiausiais regionais susijusių klausimų ir nuolat išsamiai apžvelgia padėtį, be kita ko, SESV 349 straipsnio kontekste.
31. Savo 2026 m. darbo programoje Komisija nurodo ketinanti paskelbti naują iniciatyvą – komunikatą dėl atokiausių regionų strategijos¹¹. Be to, neseniai paskelbtame Komisijos kvietime teikti informaciją¹² minima galimybė imtis teisėkūros iniciatyvos dėl reglamento dėl ES atokiausiems regionams skirtų politikos supaprastinimo priemonių.
32. Tai suteikia galimybę išsamiau įvertinti, ar šiuo klausimu reikia kompleksinių ES lygmens priemonių ir koks sprendimas būtų tinkamiausias (ar reikia konkrečiai iš dalies pakeisti PADKM reglamentą, ar būtų galima taikyti kitas politikos priemones šioms susirūpinimą keliantiems klausimams spręsti).
33. Atsižvelgdama į tai, pirmininkaujanti valstybė narė siūlo, kad siekiant kompromiso šiame etape su atokiausiais regionais susijęs klausimas neturėtų būti sprendžiamas iš dalies keičiant PADKM reglamentą.

¹¹ Dok. ST 14261/25 ADD 1 (I priedas, 22 punktas).

¹² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/15713-Strategy-for-the-EUs-outermost-regions_lt (Nr. Ares(2025)9919727 – 2025 11 17).

IV. TOLESNI VEIKSMAI

34. Pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad dok. ST 10209/26 išdėstyame kompromisiniame tekste dabar turėtų būti užtikrinta tinkama pusiausvyra bei atsižvelgta į delegacijų iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus ir kad jis turėtų būti geras pagrindas šioms deryboms užbaigti.
 35. Taip pat reikėtų priminti, kad daugelis PADKM aspektų bus periodiškai peržiūrimi pagal PADKM reglamento 30 straipsnį, siekiant toliau kurti ilgalaikius ir tvarius sprendimus.
 36. Atsižvelgiant į tai, Tarybos prašoma susitarti dėl bendro požiūrio dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/956, kiek tai susiję su taikymo srities išplėtimu tolesnių grandžių prekėms ir kovos su apėjimu priemonėmis, projekto teksto, išdėstyto dok. ST 10209/26.
-